

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 92/16

U Luxembourg, 8. rujna 2016.

Presuda u predmetu C-160/15
GS Media BV/Sanoma Media Netherlands BV,
Playboy Enterprises International Inc.,
Britt Geertruida Dekker

Postavljanje hiperpoveznice na internetsku stranicu koja upućuje na djela zaštićena autorskim pravom i koja su objavljena bez autorova ovlaštenja na drugoj internetskoj stranici ne predstavlja „priopćavanje javnosti“ kada osoba koja tu poveznicu postavlja to ne radi s ciljem stjecanja dobiti i kada ne zna za nezakonitost objavljivanja tih djela

S druge strane, ako su te poveznice postavljene s ciljem stjecanja dobiti, treba pretpostaviti da se znalo za nezakonitost objavljivanja na drugoj internetskoj stranici

Društvo GS Media upravlja internetskom stranicom GeenStijl na kojoj se, prema podacima s te stranice, objavljuju „novosti, skandalozna otkrića i novinarske istrage o zabavnim temama u šaljivom duhu“ i koja je jedna od deset najposjećenijih internetskih stranica za novosti u Nizozemskoj. Godine 2011., društvo GS Media objavilo je članak i hiperpoveznicu koja čitatelje upućuje na australsku internetsku stranicu na kojoj su stavljene na raspolaganje fotografije B. G. Dekker. Te su fotografije na australskoj internetskoj stranici objavljene bez pristanka društva Sanoma, izdavača mjesečnika Playboy koji je nositelj autorskih prava predmetnih fotografija. Unatoč pozivima društva Sanoma, društvo GS Media odbilo je ukloniti navedenu hiperpoveznicu. Kad je australska internetska stranica uklonila fotografije na zahtjev društva Sanoma, na internetskoj stranici GeenStijl objavljen je novi članak u kojemu se također nalazila hiperpoveznica koja je upućivala na drugu internetsku stranicu na kojoj su se mogle pogledati predmetne fotografije. Potonja stranica također je uvažila zahtjev društva Sanoma da ukloni fotografije. Korisnici interneta koji su posjećivali forum internetske stranice GeenStijl su na nju postavili nove poveznice koje su upućivale na druge stranice na kojima su se fotografije mogle pregledati.

Po mišljenju društva Sanoma, društvo GS Media povrijedilo je autorsko pravo. Hoge Raad der Nederlanden (Kasacijski sud, Nizozemska) pred kojim je pokrenut kasacijski postupak, s tim se u vezi, obratio Sudu. Naime, na temelju direktive Unije, nositelj autorskog prava mora dati ovlaštenje za svaku radnju priopćavanja djela javnosti¹. Hoge Raad međutim primjećuje da internet obiluje djelima objavljenima bez ovlaštenja nositelja autorskog prava. Za upravitelja internetske stranice nije uvijek jednostavno provjeriti je li autor dao svoje ovlaštenje.

U svojoj današnjoj presudi, Sud utvrđuje da države članice na temelju predmetne direktive moraju osigurati autorima isključivo pravo davanja ovlaštenja ili zabrane za svako priopćavanje njihovih djela javnosti. Istodobno, ta direktiva ima za cilj osigurati pravednu ravnotežu između, s jedne strane, interesa nositelja autorskih prava i, s druge strane, zaštite interesa i temeljnih prava korisnika predmeta zaštite, osobito njihove slobode izražavanja i informiranja, kao i javnog interesa.

Sud se poziva na svoju prethodnu sudsku praksu u skladu s kojom pojam „priopćavanje javnosti“ pretpostavlja pojedinačnu ocjenu, prilikom koje treba imati u vidu nekoliko dopunjujućih kriterija. Među tim kriterijima osobito je, kao prvo, namjernost intervencije. Tako korisnik poduzima radnju priopćavanja kada djeluje, i pritom je u potpunosti svjestan posljedica svojeg postupanja, kako bi

¹ Direktiva 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL L 167, str. 10.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 119.)

omogućio svojim klijentima pristup zaštićenom djelu. Kao drugo, pojam „javnosti“ obuhvaća neograničen broj potencijalnih adresata te usto podrazumijeva znatan broj osoba. Kao treće, relevantna je lukrativna narav „priopćavanja javnosti“.

Sud pojašnjava kako se njegova prethodna sudska praksa² isključivo odnosila na postavljanje hiperpoveznica do djela koja su stavljena na slobodno raspolaganje na drugoj internetskoj stranici uz pristanak nositelja te da se stoga iz nje ne može zaključiti da postavljanje takvih poveznica, u načelu, ne bi bilo obuhvaćeno pojmom „priopćavanje javnosti“ kada su predmetna djela objavljena na drugoj internetskoj stranici bez ovlaštenja nositelja.

Kad je riječ o potonjem slučaju, Sud međutim naglašava da internet ima posebnu važnost za slobodu izražavanja i informiranja te da hiperpoveznice doprinose njegovu dobrom funkcioniranju kao i razmjeni mišljenja i informacija. Osim toga, Sud priznaje da osobito pojedinci koji žele postaviti takve poveznice mogu imati poteškoće kod provjere radi li se o zaštićenim djelima i, ovisno o slučaju, jesu li nositelji autorskih prava za ta djela dali ovlaštenje za njihovo objavljivanje na internetu.

S obzirom na te okolnosti, Sud je presudio da, u svrhu pojedinačne ocjene postojanja „priopćavanja javnosti“, valja, kada hiperpoveznicu koja upućuje na djelo koje je slobodno raspoloživo na drugoj internetskoj stranici postavlja osoba koja, čineći to, nema za cilj ostvarivanje dobiti, uzeti u obzir okolnost da ta osoba ne zna i ne može razumno znati da je to djelo objavljeno na internetu bez ovlaštenja nositelja autorskih prava. Takva osoba, naime nije, općenito govoreći, u potpunosti svjesna posljedica svojeg postupanja, kako bi omogućila klijentima pristup djelu koje je nezakonito objavljeno na internetu.

S druge strane, kad je utvrđeno da je takva osoba znala ili trebala znati da je hiperpoveznica koju je postavila omogućila pristup djelu koje je nezakonito objavljeno na internetu, primjerice zbog činjenice da su je na to upozorili nositelji autorskog prava, postavljanje te poveznice predstavlja „priopćavanje javnosti“. Isto vrijedi i ako ta poveznica korisnicima omogućuje zaobilaženje mjera ograničenja koje je postavila stranica gdje se nalazi zaštićeno djelo da bi se pristup javnosti ograničio samo na pretplatnike.

Nadalje, kada se poveznice postavljaju s ciljem stjecanja dobiti, od osobe koja ih postavlja može se očekivati da izvrši potrebne provjere kako bi se uvjerila da predmetno djelo nije nezakonito objavljeno. Stoga, valja pretpostaviti da je to postavljanje izvršeno s punom sviješću o tome da je djelo zaštićeno i da možda ne postoji ovlaštenje nositelja autorskog prava za objavljivanje na internetu. U takvim okolnostima, i pod uvjetom da ta oboriva pretpostavka nije oborena, radnja postavljanja poveznice na koju je moguće kliknuti, koja upućuje na djelo koje je nezakonito objavljeno na internetu, predstavlja „priopćavanje javnosti“.

U ovom slučaju, nesporno je da je društvo GS Media s ciljem stjecanja dobiti postavilo hiperpoveznice koje upućuju na datoteke s fotografijama te da društvo Sanoma nije dalo ovlaštenje za objavljivanje tih fotografija na internetu. Osim toga, čini se da iz opisa činjeničnog stanja, kako proizlazi iz odluke Hoge Raada, slijedi da je društvo GS Media znalo za nezakonitost tog objavljivanja te da stoga ne može oboriti pretpostavku da je postavljanje tih poveznica izvršeno s punom sviješću o nezakonitosti tog objavljivanja. Ovisno o provjerama koje mora izvršiti Hoge Raad, postavljanjem tih poveznica, društvo GS Media stoga je izvršilo „priopćavanje javnosti“.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

² Presuda od 13. veljače 2014., *Svensson i dr.* ([C-466/12](#)); rješenje od 21. listopada 2014., *BestWater International* ([C-348/13](#), neobjavljeno)

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708